

лювати у тексті головне та складати завдання до тексту; уміння оцінювати причини невдач у навчанні.

Результати дослідження можуть бути використані для розроблення вимірників оцінювання компетентностей, удосконалення процедури тестування відповідно до вимог стандартизованого контролю навчальних досягнень учнів та поліпшення якості шкільної природничої освіти.

ТЕСТОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У ЧИННИХ ПІДРУЧНИКАХ ГЕОГРАФІЇ ДЛЯ 6 КЛАСУ

С. О. Науменко, к. пед. н.

З 1 вересня 2014 р. у 6-х класах загальноосвітніх навчальних закладів (далі – ЗНЗ) розпочалося навчання за підручниками, виданими у 2014 р. і створеними за новими навчальними програмами, які укладені відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.), що ґрунтується на засадах компетентнісного підходу. Тобто зміст підручників для 6-го класу має бути зорієнтований на формування й оцінювання компетентностей учнів.

Аналіз чинних підручників географії для 6-го класу, рекомендованих МОН України для використання у ЗНЗ у 2014/2015 н.р., показав, що вони містять тестові технології на оцінювання географічної компетентності учнів. Ці технології представлені відкритими тестовими завданнями рівня «застосування» у кількості від 20 % до 25 % загальної кількості тестових завдань підручника. Даючи відповіді на ці тестові завдання, учні мають продемонструвати свої уміння застосовувати знання, вміння і навички, здобуті ними на уроках географії, у нових нестандартних ситуаціях, у практичних цілях, при поясненні явищ повсякденного життя, проведенні дослідження чи обробки одержаних даних.

У чинних підручниках географії для 6-го класу тестові завдання на оцінювання географічної компетентності учнів представлені також географічними задачами і завданнями-роботами з планом і картами. Під час виконання географічних задач учні демонструють знання взаємовідношень між географічними об'єктами, наприклад, зміну температури повітря з висотою, а також вміння здійснювати точні математичні розрахунки (арифметичні дії), без яких задача буде розв'язана неправильно. Наприклад, під час розв'язання географічної задачі учень повинен визначити, скільки різних речовин можна отримати з 1 т води Червоного моря; або обчислити, через який час хвилі цунамі, що виникли біля певної точки із заданими координатами, можуть досягти іншої заданої точки.

У завданнях-роботах з планом і картами використовується план або карта. Наприклад, з допомогою фізичної карти півкуль учень має визначити річку (з трьох названих), яка має найбільший басейн; з допомогою карт

описати клімат населеного пункту, де він живе, та зробити висновок про тип клімату.

Отже, у чинних підручниках географії для 6-го класу містяться тестові технології на оцінювання географічної компетентності учнів. Вони представлені відкритими завданнями у кількості від 20 %. Практично зорієнтований зміст цих завдань робить вивчення предмета більш цікавим для учнів та показує їм, що знання, уміння і навички, здобуті ними на уроках географії, можна використовувати з практичною метою, в тому числі й у повсякденному житті.

ОЦІНЮВАННЯ КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

Д. В. Ситник

Важливим завданням шкільної освіти є формування в учнів комунікаційних умінь як основи ключової комунікаційної компетентності.

Проблема контролю та оцінювання в учнів комунікаційних умінь потребує поєднання зусиль науковців, педагогів, програмістів для пошуку шляхів активізації зворотних зв'язків учня і вчителя з метою попередження можливих помилок, труднощів та своєчасного коригування навчальних досягнень учнів, вироблення пошуково-дослідницьких способів дій. Широке використання комп'ютера для автоматизації обчислень та діалогового спілкування, опитувань значно розширює пізнавальні комунікаційні можливості учнів. Доцільно цілеспрямовано навчати учнів використовувати відповідні програмні засоби, складати самостійно нескладні опитувальники тощо.

Учням важливо оволодіти технологіями створення та опрацювання вербальної та візуальної інформації, зокрема побудови та читання графічних зображень, об'єктів мультимедіа, формуючи алгоритмічне мислення, мовленнєву грамотність. Для комунікаційної компетентності важливим є вміння самостійно шукати, виокремлювати головне, аналізувати, узагальнювати необхідні дані і відомості, фіксувати, перетворювати та передавати їх, оперувати в навчальній діяльності та повсякденні.

Важливо поєднувати якісне та кількісне оцінювання рівня розвитку комунікаційних умінь як складника ключової комунікативної компетентності.

Використання комп'ютерних технологій для оцінювання комунікаційної компетентності учнів значно поживляє інтерес учнів до предмета, формує навички самоконтролю, самооцінювання.

Комп'ютерне опитування та тестування має ряд переваг перед іншими методами контролю і оцінювання: забезпечує прозорість і гласність результатів контролю, об'єктивність і справедливість оцінювання знань, стандартизованість тестових завдань, відсутність психометрично-емоційного впливу на учня, сприяє самостійності, розвиває навички самоконтролю і самооцінювання.

Особливості формування як контролю, так і оцінювання рівня комунікаційних умінь в процесі засвоєння природничо-математичних знань зумовле-